

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

- HS hiểu ý nghĩa của tranh cổ động.
- Biết cách sắp xếp mảng chữ và mảng hình để tạo được một bức tranh cổ động phù hợp với nội dung đã chọn.
- Vẽ được một tranh cổ động.

II – CHUẨN BỊ

1. Đồ dùng dạy – học

Giáo viên

- Sưu tầm một số tranh cổ động (cỡ lớn) hoặc phóng tranh cổ động trong SGK.
- Chuẩn bị tranh đề tài để so sánh với tranh cổ động.

Học sinh

Sưu tầm tranh cổ động.

2. Phương pháp dạy – học

- Phương pháp trực quan.
- Phương pháp vấn đáp.
- Thảo luận theo nhóm.

III – GỢI Ý TIẾN TRÌNH DẠY – HỌC

Hoạt động 1

Hướng dẫn HS quan sát, nhận xét

- GV treo một số tranh cổ động và tranh đề tài gợi ý HS nhận xét :
 - + Thế nào là tranh cổ động ?

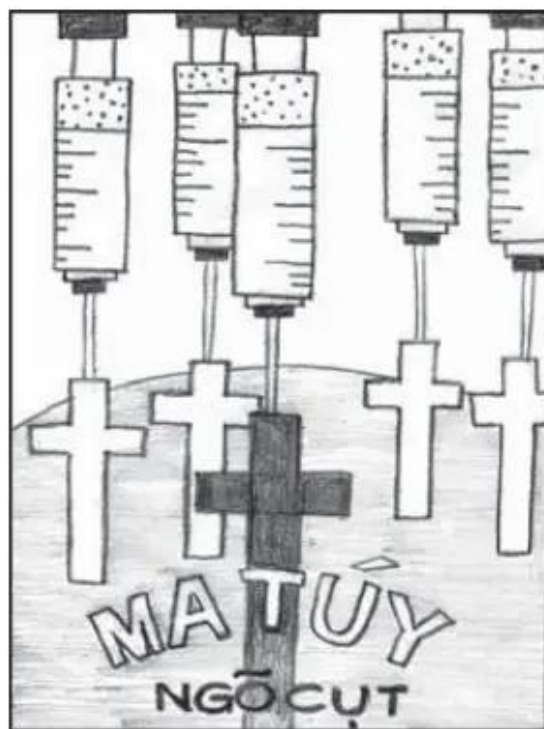
- + Sự khác nhau giữa tranh cổ động và tranh đề tài ?
 - GV tóm tắt, bổ sung nêu đặc điểm của tranh cổ động :
 - + Tranh cổ động thuộc loại tranh đồ hoạ, có nhiều tên gọi :
 - Tranh tuyên truyền ;
 - Tranh áp phích ;
 - Tranh quảng cáo,...
 - + Tranh cổ động có hình ảnh và chữ.
 - + Bố cục thường là các mảng hình lớn tạo nên sự khoẻ khoắn, mạnh mẽ, dễ nhìn, dễ hiểu.
 - + Tính tượng trưng cao thể hiện ở hình vẽ và màu sắc. Ví dụ :
 - Hình con chim hoà bình màu trắng trên nền trời xanh – tượng trưng cho cuộc sống yên vui, mong muốn hoà bình.
 - Hình quả bom là hình tượng chiến tranh, là chết chóc,... ; 2 nét gạch chéo là xoá bỏ, là phản đối,...
 - Tranh cổ động thường được đặt ở nơi công cộng, nơi có nhiều người qua lại.
 - GV phân tích tranh *Vì mái trường không có ma tuý* của Chiêu Anh Luận (trang 142 SGK) :
 - + Ở bức tranh cổ động này hình ảnh chính là hai cánh tay chắc, khoẻ như che chở, bảo vệ, đùm bọc cho trường học (trong đó có hình ảnh cô giáo đang giảng bài và học sinh đang học tập). Toàn bộ bức tranh được bố cục hình mảng chặt chẽ thể hiện rõ nội dung : Hãy ngăn chặn hiểm hoạ ma tuý để HS được yên vui học hành.
 - + Phía trên, sau hai cánh tay là hình ảnh rừng rợn của hậu hoạ ma tuý, ý nói cần phải loại trừ.
 - + Phía dưới đặt dòng chữ “*Vì mái trường không có ma tuý*” chân phương, chắc khoẻ vừa tạo cho bố cục chặt chẽ, vừa làm rõ nội dung.
 - + Màu sắc đơn giản nổi rõ hai cánh tay màu hồng nói lên sức mạnh, sự quyết tâm phải bảo vệ HS khỏi tệ nạn ma tuý.
- Bức tranh *Vì mái trường không có ma tuý* là tranh cổ động đẹp về bố cục, rõ về hình tượng, có sức lôi cuốn hấp dẫn người xem, vì thế nó có tác dụng

tuyên truyền rất tốt về việc chống tệ nạn ma túy : Hãy làm tất cả, hành động một cách kiên quyết để ma túy không vào được trường học, để thế hệ trẻ yên vui học hành.

– GV giới thiệu các loại tranh cổ động :

- + Tranh cổ động phục vụ chính trị : vận động đi bầu cử, thực hiện nghĩa vụ quân sự, chống chiến tranh,...
- + Tranh cổ động về thương mại : giới thiệu các sản phẩm.
- + Tranh cổ động về văn hoá, y tế, giáo dục, thể thao : ngày đưa trẻ em đến trường, bài trừ tệ nạn xã hội, các cuộc thi đấu thể thao, liên hoan văn nghệ,...

– GV sưu tầm và giới thiệu một số tranh cổ động.

Phác thảo tranh cổ động. Bài vẽ của HS

Hoạt động 2

Hướng dẫn HS cách vẽ tranh cổ động

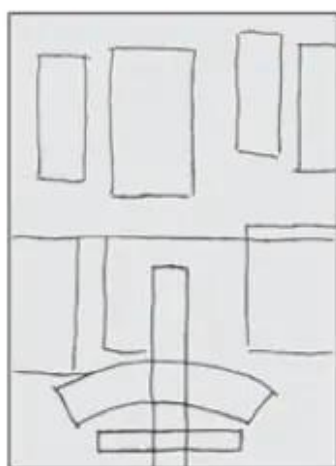
- GV gợi ý HS chọn nội dung và tìm hình ảnh để vẽ tranh cổ động : phòng chống bệnh thế kỉ AIDS và ma túy ; HS phòng chống bệnh răng, miệng ; mừng ngày khai giảng,...

Ví dụ : “Toàn dân phòng, chống bệnh thế kỉ AIDS và ma túy”. Để thực hiện nội dung này cần biết :

- + Hình ảnh nào là chính, hình ảnh nào là phụ ?
- + Dùng chữ kiểu nào cho phù hợp ?
- + Sắp xếp mảng hình và mảng chữ như thế nào cho đẹp ?
- + Sử dụng màu sắc hài hoà (không nên vẽ nhiều màu).

– GV gợi ý HS cách vẽ :

- + Vẽ phác mảng chính, phụ ;
- + Vẽ hình chính trước, hình phụ sau ;

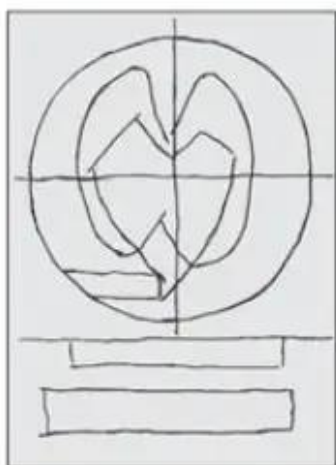
a)

b)

c)

a)

b)

c)

Gợi ý cách vẽ tranh cổ động

- + Sắp xếp dòng chữ ;
 - + Chọn màu sắc phù hợp nội dung ;
 - + Vẽ màu ;
 - + Hoàn thiện bài vẽ.
- GV có thể gợi ý HS tìm hiểu tranh cổ động của hoạ sĩ Lương Xuân Nhị (trang 142 SGK) *Pour quoi et pour qui ?* (Lược dịch : Vì sao ? Và vì ai ?).
Ý cần khai thác :
- + Hoạ sĩ vẽ bức tranh trong thời kì kháng chiến chống Pháp.
 - + Tranh vẽ một lính Pháp trong tư thế ngã ngựa về sau, hai tay ôm ngực, máu chảy, súng rơi xuống chân, với dòng chữ “Vì sao ? Và vì ai ?” nhằm gợi sự suy nghĩ, thức tỉnh lương tâm, làm suy yếu tinh thần chiến đấu của lính Pháp. Tranh được in cỡ nhỏ, dán ở các đồn, bất giác có tác dụng binh vận rất tốt, làm cho lính Pháp nao núng tinh thần, hoang mang, lo sợ trong chiến trận hoặc bỏ hàng ngũ,...
 - + Tranh có tính tượng trưng cao : Hình ảnh tên lính ngã ngựa, choán gần hết nền tranh, kết hợp với dòng chữ phía trên tạo cho bố cục chắc khoẻ và gây ấn tượng sâu sắc cho người xem. Tranh cổ động của hoạ sĩ Lương Xuân Nhị thực sự đã góp phần tuy nhỏ bé nhưng hữu ích vào cuộc kháng chiến chống Pháp thần kì của dân tộc ta.

Hoạt động 3

Đánh giá kết quả học tập

- GV gợi ý HS trao đổi qua các câu hỏi :
- + Tranh cổ động có đặc điểm gì ?
 - + Mảng chữ và mảng hình trong tranh cổ động như thế nào ?
 - + Vì sao tranh cổ động lại đặt ở nơi công cộng ?
 - + Em có suy nghĩ gì về màu sắc trong tranh cổ động ?
- GV gợi ý HS nhận xét tranh cổ động ở trang 142, 143 SGK

Bài tập về nhà

- Suu tầm tranh cổ động và tập nhận xét về : đề tài, bố cục, hình ảnh và màu sắc.
- Lựa chọn đề tài để vẽ tranh cổ động.